

ביאורים | גבורה - ביני לבין עצמי

“איזהו גבור? הכובש את יצרו.”

אם חשבנו שאת הגבורה פוגשים בעיקר בשדה הקרב, אז זהו, שלא. אם חיפשנו את המאורע המיוחד במינו, שם נוכל להפגין את הגבורה שלנו בכל הכוח, אז זה לא הכיוון. את הגבורה מוצאים בנפש, בחדרי חדרים, כשאף אחד לא רואה. הגבורה היא בכל מקום, בכל שעה, בשגרה, בפניות הקטנות של היומיום. להיות חזק על אחרים זה מרשים, אבל זאת לא חכמה גדולה. להיות בעל שליטה עצמית, זה כבר מאתגר הרבה יותר. לא להיסחף אחרי כל רגש פתאומי, לא לאבד את העשתונות 'כי מתחשק לי עכשיו', לא לוותר לעצמך 'כי בא לי, ואין לי כוח להתמודד'. הגבורה מתחילה מהמחויבות שלי כלפי עצמי. האם אני נאמן למטרות שהצבתי לעצמי? האם הפער בין השאיפות לביצוע לא גבוה מדי? כשאומרים 'גבורה', מתכוונים לבניית אישיות יציבה, שיוודעת בדיוק מה היא רוצה מעצמה, ולא סוטה מהדרך בגלל התלהבות רגעית. מתרגלים ליכולת לנשום שפתיים, ולא להיכניע לחולשות, גם כשקשה באמת. משתדלים לקחת את עצמנו ברצינות. לקבל אחריות על החיים. אז נהיה גיבורים באמת.

אכילה ללא ברכה היא גזל | הלכות

לכל נברא ונברא שברא הקב"ה בעולמו יש 'יעוד משלו, והוא מגלה פן נוסף מהשפע האלוקי האין סופי, שהרי אין הקב"ה בורא דבר בעולמו לבטלה. לכל פרי ופרי יש 'יחודיות משלו. אף על פי שאיננו עומדים על סודו של כל פרי ופרי, מכל מקום הבורא שבראו יודע את סודו ונתן בו ניצוץ מיוחד שמכוחו הוא חי ומכוחו גדל. כל הנוטל דבר מן העולם בלא רשות, הרי הוא פוגע בהרמוניה הכללית של העולם ונחשב לגוזל, אבל אם הוא מברך ומכיר טובה לקב"ה, הוא נחשב כנוטל רשות. זהו שאמרו חז"ל: "כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה – מעל [...] וכאילו נהנה מקדשי שמים". לעומת זאת אדם שמברך לה, לא רק שאינו פוגע בבריאה, אלא להפך, הברכה נחשבת לגילוי שם ה' במדרגה גבוהה יותר מעצם קיומו של אותו נברא. הברכה מגלה את שורשו של המאכל, שהקב"ה בראו, וזוהי תכליתו העליונה של כל נברא – שיתקדש על ידיו שמו של ה' בעולם. (מתוך 'פניני הלכה' ברכות א, ב)

דברים שבלב | העוז והענווה לחי העולמים

אלוף משנה דרור ויינברג היה מח"ט (מפקד חטיבת) חברון, שנהרג בקרב מול מבטלים ב'ציר המתפללים' בחברון. בהלווייתו נשא הרב אלי סדן את הדברים הבאים: "העוז זה ללכת נגד, זה לפרוץ, זה לשנות, זה לחדש, זה לעמוד על שלך, זה לעמוד מול כל מיני כוחות שחושבים אחרת ולא לזוז, ולהוביל. בשביל זה צריך המון 'אני'. האם זה יכול להופיע ביחד עם ענווה? היה בדרור חיבור נדיר שעליו אנחנו חולמים, אליו אנחנו מצפים, חיבור של עוז ותקיפות, נמרצות והחלטיות. ידועה לאן הוא הולך עם ענווה, עם עדינות, עם אהבת האדם באופן נדיר. זו המנהיגות האמתית שאנחנו מחכים לה. אדם שמגיל צעיר מכירים בו את תכונות המנהיגות, אבל לרגע אחד הוא לא אומר את המילה 'אני', אל זה נשואות עינינו, כמו המנהיג הגדול, משה רבנו, שהיה 'עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', כמו דוד המלך התקיי שומר 'אֶנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אֵישׁ', כמו אברהם העומד נגד כל העולם ואומר 'אֶנְכִי עֶפְרָא וְאֶפְרָיִם'. האידיאל שלנו, שעליו אנחנו חולמים, זה השילוב המופלא הזה בין מנהיגות מחד, ובין ענווה והתבטלות מנגד, אל מול התפקיד, אל מול הגדול, אל מול הקודש. אני עבד ה' וישראל עמו, ולכן אני עושה את כל מה שאני יכול לעשות, ומכוח זה מופיעה מנהיגות אמת".

יש משהו מיוחד מאוד אצל מנהיגי ישראל, ואומר הקב"ה במדרש. אני נותן להם גדולה, והם ממעטים עצמם לפניי. נתתי גדולה לאברהם - הוא עשיר ובעל צבא גדול שמנצח מלכים חזקים, שליטים רוצים להיפגש אתו ולכרות בריתות. אמר לפניי: "ואנכי עפר ואפר". נתתי גדולה למשה ואהרן - משה המנהיג הנצחי של עם ישראל ואהרן ראש שושלת הכהונה, והם אמרו "ונחנו מה". נתתי גדולה לדוד - המלך האידיאלי של עם ישראל, ואמר: "ואנכי תולעת ולא איש". דעו שזה מיוחד, מכיוון שאצל אומות העולם אין הדבר כך. נתתי גדולה לנמרוד, הוא דגתגאה ואמר: "הבה נבנה לנו עיר". לפרעה, אמה: "מי ה' אשר אשמע בקולו?". ענווה וגבורה אינן סותרות זו את זו. כאשר האדם מבין שכל הכוחות שלו, כל הכישרונות שלו להנהיג ולשלוט על בני אדם, הכול מהקב"ה - אין לו מה להתגאות. אדם יכול להיות גיבור חזק, ועם זאת מלא ענווה והכרה שה' הוא הנותן כוח לעשות חיל.

עדינו העצמי - כשהיה יושב ועוסק בתורה - היה מעדן עצמו כתולעת, ובשעה שיוצא למלחמה - היה מקשה עצמו כעץ. (מועד קטן טז:)

